

Discussienota CDA: Terugkeer van de wolf in Noord-Holland

25 augustus 2022

Ingediend door Willemien Koning (CDA)

Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid

Aanleiding

De wolf heeft zich na 150 jaar afwezigheid weer gevestigd in Nederland. Of we daar positief of negatief over denken, daarover zijn de meningen verdeeld. De komst van de wolf roept in ieder geval wel veel vragen op over veiligheid. Deze discussienota is bedoeld om met elkaar te spreken over veiligheid en schadevergoeding aangaande de wolf. Op de Veluwe heeft zich inmiddels een roedel wolven gevestigd waar sinds 2019 jaarlijks nieuwe jongen worden geboren. Ook op de grenzen met België en Duitsland hebben zich een aantal wolven permanent gevestigd. De wolventerritoria in Nederland zijn tot nu toe nog beperkt tot de Veluwe en de regio Drenthe/Friesland¹. Er is daarnaast veel activiteit in het gebied tussen Brabant en Limburg en tussen Brabant en Zeeland². De verwachting is dat de komende jaren het aantal wolven zal toenemen en dat het territorium waar ze leven mogelijk een groter oppervlak van Nederland zal beslaan. Het valt niet uit te sluiten dat de wolf zich ook in Noord-Holland zal vestigen³.

Inmiddels begeeft de wolf zich richting Noord-Holland. Dat is bevestigd nadat op 6 april 2022 in het Hilversumse deel van het Goois Natuurreservaat een ree gevonden werd die gedood is door een wolf⁴. Naast wilde hoefdieren, zoals reeën en zwijnen, beschouwt de wolf ook landbouw- en gezelschapshuisdieren als zijn prooi. In andere provincies zoals Friesland worden regelmatig (drachtige) schapen aangevallen en verslonden. En hoewel wolven doorgaans 's nachts actief zijn,

¹ Wolven In Nederland (2022). Wolven in Nederland. <https://www.wolveninnederland.nl/>

² BIJ12 (2022). Wolf. <https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/diersoorten/wolf/>

³ Selderbeek, E. (2021). Een wolf die over de Afsluitdijk gewandeld komt, en zich vestigt in Noord-Holland? Het is niet ondenkbaar. *Noord-Hollands Dagblad*, 24 juli 2021
https://www.noordhollandsdagblad.nl/cnt/dmf20210722_35160666

⁴ NOS (2022). Wolf duikt nu ook op in Noord-Holland. <https://nos.nl/artikel/2426952-wolf-duikt-nu-ook-op-in-noord-holland>

was een schapenhouder in Gelderland vorig jaar getuige van hoe een wolf één van zijn schapen pakte, op klaarlichte dag ⁵. In Drenthe zijn onlangs koeien zeer waarschijnlijk aangevallen door wolven⁶. Gezien dit onvoorspelbare gedrag is het belangrijk zoveel mogelijk voorzorgsmaatregelen te treffen in Noord-Holland.

Met name voor de schapenhouders is de situatie ernstig en is actie noodzakelijk. De financiële schade bedraagt landelijk inmiddels al meer dan 75.000 euro maar daarnaast is de angst en onzekerheid over behoud van de kuddes onder dierhouders in diverse provincies zeer groot. De schade die wolven aanrichten blijft namelijk toenemen⁷. De Nederlandse schapen- en veehouders zijn zeer bezorgd. Veel schapen lopen achter slootjes of lage hekken, die een wolf niet zullen weren. Het is daarom belangrijk dat onze provincie goed voorbereid is en (preventieve) maatregelen treft nu Noord-Holland nog nauwelijks getroffen is.

Behandeldoel

Faunabeheer is een provinciale aangelegenheid. Toch bestaat er in Noord-Holland nog niet iets als een wolvenbeheerplan. Nu deze soort zijn eerste stappen in Noord-Holland heeft gezet moeten we er rekening mee houden dat de wolf in de toekomst weer deze kant op komt, en misschien wel permanent zal blijven. Deze discussienota heeft tot doel het gesprek tussen de commissieleden en de gedeputeerde op gang te brengen zodat de noodzakelijke eerste stappen gezet worden in de richting van gepast beleid. Het lijkt ons goed om daarover ook overleg te voeren met de Faunabeheereenheid. (FBE). Om te voorkomen dat de wolf ernstige schade aanricht in Noord-Holland willen wij dat GS nu aan de slag gaat met het opstellen van een wolvenbeheerplan.

Politieke vraag

Hoe moet het wolvenbeheerplan in Noord-Holland eruit zien en wil PS via een motie vreemd de opdracht aan GS geven om een wolvenbeheerplan uit te gaan werken?

Vragen aan de commissie

- Kernpunt: Hoe gaan we onze landbouw- en gezelschapshuisdieren effectief tegen wolven beschermen?

⁵ Omroep Gelderland (2021). Wolven doden schaap in de buurt van herder op klaarlichte dag. *9 oktober 2021* <https://www.gld.nl/nieuws/7400649/wolven-doden-schaap-in-de-buurt-van-herder-op-klaarlichte-dag>

⁶ AD (2022). Koeien mogelijk aangevallen door wolf in Wapserveen. *18 augustus 2022* <https://www.ad.nl/drenthe/koeien-mogelijk-aangevallen-door-wolf-in-wapserveen~ab8b9717/>

⁷ BIJ12 (2022). Wolvenschade melden en overzicht. <https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/diersoorten/wolf/schademeldingen/>

- Is de commissie het ermee eens dat PS een opdracht geeft aan GS om een beheerplan wolf op te stellen in overleg met de Fauna Beheer Eenheid?
- Kunnen de commissieleden instemmen met de voorgestelde uitwerkingpunten in deze discussienota?

Uitwerkingpunten

Als een landbouwhuisdier door een wolf is gedood, heeft de eigenaar recht op een tegemoetkoming in de schade. Maar de schadeclaims nemen toe en daarnaast geldt: voorkomen is beter dan genezen. Regulering van de wolf met heldere regels en maatregelen is noodzakelijk, de vraag is nu hoe. Wij doen de oproep aan GS om een wolvenbeheerplan op te stellen en de suggestie om de volgende punten hierin op te nemen:

Een goede schadevergoeding

Als wolven schapen aanvallen is vaak niet alleen het gedode schaap of de gedode schapen de dupe maar ook de schapen die wonden hebben opgelopen en de schapen die opgejaagd en gestrest zijn. Er kan sprake zijn van verlies van jongen bij drachtige schapen. Daarbij zijn sommige kuddes uniek wat betreft fokkerij. Wij pleiten voor schadevergoedingen die alle geleden schade dekt. Tevens moet er vergoeding zijn voor het plaatsen van hekken indien dit op een gegeven moment noodzakelijk blijkt.

Regulering met wolf-vrije gebieden

Wij stellen voor dat GS gaat bekijken of regulering mogelijk is door het aanwijzen van wolf-vrije gebieden. Waarom is dat nodig? Het plaatsen van afrastering rondom de weides waar de schapen lopen, is op lange termijn geen afdoende optie omdat veel kuddes steeds verweid worden naar andere percelen. Alle percelen afrasteren met hoge hekken is ook niet wenselijk omdat andere dieren zich dan ook niet meer kunnen verplaatsen. Het ophokken van dieren in nachthokken is in Noord-Holland in veel gebieden geen optie gezien de vele percelen die gebruikt worden als weides voor schapen. Deze percelen zijn vaak niet verbonden met de stallen. De inzet van kuddebewakingshonden is in Noord-Holland voor veel schapenhouders ook geen optie omdat hun kuddes verspreid over verschillende percelen lopen. Zolang er nog geen sprake is van wolf-vrije gebieden moet er echter wel voldoende vergoeding beschikbaar zijn voor de korte termijn oplossingen zoals het plaatsen van hekwerk, voor de arbeid die daarmee gemoeid is en voor het vergoeden van de schade.

Meer beheer mogelijk maken

De tot nu toe getroffen maatregelen op landelijk niveau zijn niet effectief genoeg om hoefdieren, landbouw- en gezelschapshuisdieren effectief te beschermen tegen de wolf, gezien het oplopende dodenaantal. Dit leidt ertoe dat wij van mening zijn dat aanpassing van de beschermde status noodzakelijk is, of dat we bij de EU moeten verzoeken of er ontheffing kan

worden gegeven voor verjaging met ondersteunend afschot. Wij stellen voor dat GS minister Christianne van der Wal (Natuur en Stikstof) verzoekt of zij er bij de Eurocommissaris op EU-niveau op aan wil dringen dat er extra maatregelen komen om de wolvenoverlast tegen te gaan. De bescherming van de wolf is geregeld in de habitatrichtlijn bij de EU. Het niveau van bescherming van de wolf moet op Europees niveau minimaal 1 en liefst 2 tredes naar beneden. Als dat niet gebeurt komen ook N2000 doelstellingen in gevaar omdat die in diverse gebieden alleen behaald worden met begrazing door schapen.